

„Edinost“

izhaja dvakrat na dan, razen nedelj in praznikov. Zjutranje izdanje izhaja ob 11. uri, večerno pa ob 7. uri. O ponedeljkih izhaja prvo izdanje ob 1 uri pop.

Naročnina znaša:

Obe izdanji na leto gld. 21.—
Za samo večerno izdanje 12.—
Za pol leta, četrt leta in na mesec razmerno.

Naročnino je plačevati naprej. Na naročbe brez priložene naročnine se uprava ne ozira.

Na drobno se prodajajo v Trstu zjutranje številke po 3 nvč, večerne številke po 4 nvč; ponedeljske popoldanske številke po 2 nvč. Izven Trsta po 1 nvč, več.

EDINOST

GLASILO

POLITIČNEGA DRUŠTVA „EDINOST“ ZA PRIMORSKO.

Telefon št. 870.

Stane 4 nvč.

V edinosti je moč!

Oglasi

se računajo po vrstah v petlin. Za večkratno naročilo s primernim popustom. Poslana, osmrtnice in javne zahvale, domneči oglasi i. t. d. se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu. Nefrankovani dopisi se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglase sprejema upravnništvo. Naročnino in oglase je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna se nahajata v ulici Carintia št. 12. Upravnništvo, odpravnništvo in sprejemanje inseratov v ulici Molin piccolo št. 3, II. nadstr.

Izdajatelj in odgovorni urednik Fran Godnik.

Lastnik konsorcij lista „Edinosti“.

Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinosti“ v Trstu.

Novejše vesti.

Madrid 7. Sinoči ob 11. uri je došla ministerskem predsedniku Sagasta brzojavka od papeža, vsled katere je Sagasta takoj pozval k sebi vse ministre. Brzojavka je želela vedeti, do katerih koncesij je pripravljena Španjska v sedanjem sporu z Združenimi državami? Odgovor papežu se je glasil, da Španjska je pripravljena do onih koncesij, katere je že prijavila predsedniku Združenih držav.

Madrid 7. Sinočni ministerski svet je sklenil tudi, da se povodom Velikega tedna pomilostijo trinajstotica obsojenih na smrt. Zajedno se je odobrilo, da se ustanovi odbor za narodno subskripcijo v pomnoženje brodovja.

Madrid 7. Govori se, da zastopnik Združenih držav, Woodford, odpotuje jutri.

Dunaj 7. Tukajšnji politični krogi sodijo, da se je precej ojačila nada do vzdržanja miru. Seveda je situacija še vedno jako kritična in mir se bode mogel ohraniti le tedaj, ako Španjska privoli v najizdatnejše koncesije.

Dunaj 7. Dosedaj se še ne ve ničesar pozitivnega, kakovo bode ukupno posredovanje vlasti.

Washington 7. Predloženo poslanice Mac Kinleyeve se ni odložilo samo zato, da bodo imeli ameriški podaniki dovolj časa za odpotovanje s Kube, ampak zato, ker so se pogajanja z Španjsko zasukala na ugodnejšo stran. Zlasti kraljica regentinja da je pripravljena do takih koncesij, katerim se še vedno upira ministerski predsednik španjski.

Washington 7. V pomirljivem zmislu deluje tudi vest, došla s Kube predsedniku Združenih držav, da bi se Kubanski ustaši upirali Združenim državam istotako kakor Španjski, ako bi si prve hotele prisvojiti Kubo.

Washington 7. Zastopniki velevlasti evropskih so dopostali predsedniku Mac Kinleyunoto, v

kateri apelujejo na človeško čustvovanje in zmerenost. Mac Kinley, je odgovoril, da tudi on goji željo, da bi se ohranil mir; toda vlasti morajo pripoznati nesebičnost naporov Združenih držav v ta namen, da se stori kraj neznosnemu stanju na Kubi.

London 7. Kraljica Viktorija je dobila od kraljice-regentnje španjske pismo, v katerem prosi poslednja — sklieuje se na dejstvo, da oni dve obe pogrešati sveta svojih blagopokojnih soprogov — naj kraljica Viktorija uporabi ves svoj upliv, da se odvrne nevarnost vojne.

Papežev nuncij in tržaški škof.

(Zvršetek).

Apostolski nuncij je diplomatični zastopnik rimske kurije v naši državi in se nima vtikati ne v notranjepolitične, ne v lokalnocerkvene stvari. Organizacija katoliške cerkve je v tem oziru jasna in izključuje vsako nunejevo umešavanje v taka vprašanja. Prejšnji nuncij Agliardi se sicer ni držal tega načela, prekoračil je večkrat svoj delokrog in je, kakor se zadržuje, tudi proti predniku škofa Sterka porabil svoj upliv, a prav zato, ker je posegal v notranjepolitična vprašanja, je postal nemogoč in je moral zapustiti svoje mesto. Nuncij se torej niti direktno niti indirektno nima pobrigati za odredbe tržaškega škofa in ako je obljubil to, je prekoračil svoj delokrog.

Zelo neumestno in brez taktno pa je bilo, ako je nuncij celo obžaloval, da ne more direktno intervenirati. Iz »Piccolo«-vega pisanja je razvidno, da je nuncij obžaloval, da ne more intervenirati v prid zahtevam tržaških Lahov in proti Slovincem. Ako se je nuncij res izrazil tako, kakor javljata »Piccolo« in gosp. d'Angeli, potem je s tem obsodil škofovo odredbo, dasi ne pozna tržaških razmer in ne pozna potreb slovenskega prebivalstva v Trstu,

»O taki umetnosti«, je rekel, »ni bilo še slišati v nas.«

»Ker imate konje zaprte«, je odvrnil jeden izmed naselnikov. »Sicer pa so roparji računali, da mi, utrujeni, zaspimo. Toda mi ne zaspimo!« je dodal smeja se.

Novica o napadu na tabor naselnikov je obletela okolice, povečana v vsaki vasi z novimi podatki. Govorili so, da se je zbrala tolpa konjskih tatov, kateri vkradene konje prodajajo celo v Prusijo in da so se Nemei vso noč borili ž njimi ter celo nekatere pobili. Ti glasovi so došli čez nekoliko dni do ušes višega stražnika, ki je, zapregši debelo kobilo v koleselj, vzel iz čumnate sodček, od žene pa nekoliko vrečic ter se odpeljal na preiskavo.

Nemei v taboru so ga pogostili z izvrstnim brinjeveem in povejenim plečetom (gnjatom) in Friderik Hamer je najavil, da na njih konje strežeta, kolikor je on zapazil, dva človeka, nekdanja grajska hlapca, ki pa sta sedaj brez dela, Jakob Sukenik in Janko Roguč.

»Ona sta že sedela v zaporu«, je rekel viši stražnik, radi kraje kljuk in vratice od pečij. Toda spustili so ju, ker ni bilo dokazov. . . . A kdo je tu pri vas streljal za njima?« je dodal čez trenutek. »Ali ima dovoljenje za nošnjo orožja?«

(Pride še.)

ter obsodil tudi škofa samega, ker je slovenske propovedi odredil in se noče ukloniti laškemu pritisku. Taka obsodba bi bila največja brez taktnost in vsekako taka prenapetost, da bi morali, ako se je istinito primerila, resnično dvomiti o diplomatični usposobljenosti apost. nuneija.

Rekli smo že opetovano, da še ne verjamemo, da bi se bil apost. nuncij izrazil tako, kakor poročata »Piccolo« in gosp. d'Angeli, pričakujemo pa na vsaki način, da se stvar temeljito pojasni in da se »Piccolo« in njegov somišljenik in poročevalec d'Angeli postavita na laž. Stvar je sedaj, ko se je obrnil boj naravnost proti škofu Sterku, postala za nas prevelikega pomena, da bi se mogli zadovoljiti z diplomatičnimi floskulami.

Povedano bodi enkrat na vsa usta!

Te dni sem čital v praški »Politiki« jako interesanten podlistek o delu, ki je mora vsiti — novinar. Zgovorno besedo, ki je pričala, kako globoko je uverjen o resnici tega, kar piše, je pripovedoval pisec žalostno zgodovino češkega novinarja, tega »literarnega težaka«, kateremu je navadno v plačilo za vse muke in napore — najgrša nehvaležnost: zabavljeva in preziranje.

Uverjen, da naše slovensko občinstvo ni niti za las bolje v tem pogledu, nego je češko, in uverjen, da le malokje drugje ina širše občinstvo tako malo pojma toliko o važnosti, kolikor o težavah in britkostih poklica novinarjev, kakor ravno v nas Slovincih, sklenil sem, da spregovorim o stvari tudi jaz.

Toda mala opazka mi bodi dovoljena še poprej, nego začnem nekoliko posnemati iz »Politike«.

Ta članek podpisujem polnim imenom. Hudo je človeku, ako mora govoriti o samem sebi in ravno v uredništvu »Edinosti« — kdor pridno čita ta list, je opazil to gotovo — se trdno držimo načela, da kjer gre za stvar, morajo zginjati osebe!! Kdor nesibično misli v svojem delovanju, ta mora vse svoje bitstvo utapljati v koristi stvari.

Da pa danes — a kako nerad! — stopam osebno v ospredje, v to so me prisilili ljudje, ki ravno te dni iz-za plota anonimnosti plačujejo naš trud — zabavljeva, klevetanjem. O tem čujem to in ono, a včeraj sem prejel odprto dopisnico, na kateri se mi očita, da na neodpušten način zanemarjam svojo dolžnost. Rečeno je namreč doslovno:

»Slovenski Narod« se veseli Vašega napredka, pa ko bi vedel, da spiste vsaki dan do 8. ure, mesto da bi delali, zjokal bi se radi Vas!

No, predno odgovorim na to najbrezvestnejšo in najneopravičenejšo vseh zabavlje, podati hočem — v zmislu gori dane obljube — nekoliko izvodka iz podlistka v »Politiki« z iskreno željo, da bi naše širše občinstvo jelo malec razmišljati o stvari in da bi postalo nekoliko pravičnejše do svojih novinarjev.

V »Politiki« sem čital torej:

Bismark je bil svojedobno izrekel bedastočo, da so novinarji sami taki ljudje, ki so zgrešili svoj poklic. Od tedaj — tako vsklika podlistkar v praškem listu — vidi sleherni na-pol ali četrt-državnik, pa tudi sleherni politični šušmar, v novinstvu le »tiskarsko črnilo« in v zastopnikih novinstva le dvomljive ekzistencije, katere je le zla usoda vrgla iz tira poštene, stalne človeške družbe!

PODLISTEK.

74

PREDNJA STRAŽA.

ROMAN.

Poljski spisatelj Boleslav Prus. Poslov. Podravskega.

Ko se je stemnilo, šel je Polž znovič na grič pogledat na taborišče Nemcev. Ljudje so se skrili v platnene šotore, govedo so ugnali v četverokotnik med vozove in samo konji so se pasli na livadi ne daleč od jarka. Včasih je močnejše zasvetil plamen na dogorevajočih ognjiščih, včasih je zarzgetal konj, ali se oghasil klie utrujenega čuvaja.

Polž se je vrnil v koč. Legel je na postelj, toda ni mogel zaspiti. Tema mu je odvezla srčnost, torej je premišljeval s strahom: ali se bo on sam, na samoti, mogel upreti tolikim Nemcem?

»Morejo me napasti . . . požgati! . . .« si je mislil, prevračaje se z jedne strani na drugo.

Med tem se je okolo polnoči zaslišal od daleč strel. Na to še drugi. Kmet je stekel na dvorišče ter tam srečal prestrašenega Ovčarja. Za vodo se je razlegal krič, kletev in topot konjskih kopit.

Polagoma se je pomiril trušč, toda v taboru niso spali do solnčnega vshoda. Drugega dne je poizvedel Polž od kolonistov, da so se neki ljudje prikradli med njihovo čedo. Kmet se je začudil.

In potem nadaljuje: Kako komedno, v ceno in navadno je vendar to, ako se le zasmehovanjem bližamo možem, ki se peljajo za javnost v službi literarnih težakov.

Nadaljeva je pojasnjenje pisatelj, da je prav za prav sleherni človek zgrešil svoj poklic. Koliko jih je, ki bi pozneje radi premenili svoj poklic, ako bi le — mogli! Drugi zopet, ki ne morejo brzdati svojih iluzij, ker jim plapolja v srečo, se ne menijo za bodočnost, da le morejo slediti onemu, po čemer hrepeni njih duša. In o onih iz vrst ravno kar označenih ljudi, ki so se posvetili novinarstvu, ker drugače niso mogli, se govori zaničljivo, da so — zgrešili svoj poklic!

In potem pravi pisatelj: »Nam pa se dozdeva, da so ravno novinarji — bolj nego vsi drugi — našli pot pravega poklica svojega. Ali da nas razumete dobro: mi menimo novinarje, ki so iz notranjega nagona posegli po peresu, ki so sledili sili svojega srca, tudi ko bi se imeli pogubiti na tem«. Zatem opisuje pisec delo takega novinarja:

»Kdo jih pozna tihe delavce, prave novinarje po poklicu, ki so po svetu svojih mislij priklenjeni na pisalno mizo, ki razmišljajo v tihi sobici in si nabirajo vednosti, da jih potem predelujejo v drobni dnevnice literature; ki se ne povzdigajo nikdar, ki vzdržujejo duševno zvezo z čitatelji, nepoznani od poslednjih in neimenovani; ki žrtvujejo svojo lastno osebnost, ker le list, kateremu služijo, predstavlja osebnost, in ne oni, ki vsem svojim duhom, svojim temperamentom, svojim čustvom, svojimi zmožnostmi in svojim prepričanjem ostajajo nepoznanee, katerega pozna in ga ceni komaj le ožji krog zaupnikov lista. Kdo v veliki javnosti ve kaj o teh pravih novinarjih, o karerih obstojnosti po navadi doznaje širši svet še le iz nekrologov, ki so jim jih napisali zaostali tovariši?! Po življenju, polnem mučnega borenja, uničevalnega delovanja in nevaležnih naporov! V življenju nepoznani, v smrti pozabljeni, taka je usoda novinarjev! Toda povejmo natanjko: to je usoda češkega novinarja, da si ga morda ni naroda, ki bi se imel toliko zahvaliti svojim časnikarjem, nego ravno naš! Vsaka stran zgodovine političnega razvoja naroda češkega je dokumentaričen dokaz za to«.

No, podlistkar »Politike« naj mi verjame, da je poleg naroda češkega še jeden narod, ki bi moral nositi na rokah svoje novinstvo, kajti le-to je dovršilo veliki, ogromni del dela preporoda njegovega! Toda ta narod plačuje novinarje čisto le zabavljicami, ki morajo peči notri v dušo onega, ki nosi v sebi zavest, da je vsikdar vršil svojo nalogo — po svoji vesti! In tako morem reči jaz ponosnim čelom o samem sebi! Da pa ne delam čudežev, da ne nudim več, nego mi dopuščajo nedostadne, skromne zmožnosti — to ne daje pravice nikomur do toli krivičnih napadov, ki morajo le dušiti veselje do dela v vsakomur.

Očitane nezmoglosti vsprejem vsikdar s tiho resignacijo in žal-besede ne bode iz mojih ust! To zato ne, ker o tem ne gre sodba meni, ampak drugim. Očitanja nevestnosti v izvrševanju svoje novinarske dolžnosti pa ne dovoljujem nikomur, ker vem, da ga ne zaslužim, ker vem, da ga morda ni novinarja ne v Trstu in ne na Slovenskem, ki bi po 12 in zadnje čase tudi po 13 ur na dan izvrševal ta mučni, živce razdevajoči in zdravje uničujoči posel novinarski, kakor delam jaz, ki v navdušenju za ta svoj poklic zanemarjam popolnoma svoje privatne stvari, zanemarjam svoje dolžnosti do drugih ljudi in zanemarjam svojo rodbino; ki v svojem poklicu uprav čutim, kako si vsakim dnem ubijam življenje in žrtvujem, kar je vsakemu človeku najdražje: srečno življenje v krogu svojcev!

Blagi čitatelj naj mi oprost, da sem se tako razvnel, in verjame naj mi, da vse storim rajše, nego govorim o sebi; toda prehudo mi je zaplapolalo v duši, videčemu, da se toliki trud nagrajuje — takim plačilom!

Dopošiljatelji one dopisnice se jeze, ker se je te dni »Edinost« nekoliko zakašnjevala in se sklicejejo na točnost italijanskih listov.

Najprvo naj vzamejo na znanje, da kaže le svojo ignoranco oni, ki primerja »Edinost« s »Piccolom« in »Mattinom«, ki imata toliko sredstev in močij na razpolago. O »Mattinu« n. pr. je javna tajnost, da je v enem letu zabil kakih 40000 gld.!!

Kje so tisoči »Edinosti«? Vse uredništvo tega lista sestoji iz dveh oseb, ki pa morati opravljati tudi službo korektorja in vrhu vsega še narodno službo v raznih društvih; podpisani n. pr. kakor tajnik političnega društva »Edinost« in podstarosta »Sokola«.

V drugo pa vemo, da je »Mattino« — ko je premagoval bolezn, nove tiskarne in nove uredbe, kakor jih moramo premagovati sedaj mi — izhajal dlje časa ob 9., 10. in tudi 11. uri predp., mesto ob 6., kakor je bilo napovedano. Temu so krive tehniške ovire, ki uplivajo, dokler se ne ugledajo same po sebi!

To naj blagovoli poštovati naše občinstvo in naj nas sodi vsaj pravično, ako nas že noče soditi dobrohotno!

Makso Cofič.

Dopisi.

Iz Prage, dne 5. aprila 1898. (Izv. dopis).

— V ponedeljek 4. t. m. se je vršil v veliki dvorani »Měštanske besede« zadnji zabavni večer češke podružnice slovenskega planinskega društva v tej sezoni. Ta večer se je razlikoval od drugih v tem, da je bil namesto običajnega predavanja in nekoliko muzikalnih in pevskih točk, krasen koncert, kateremu je sledila planinska razstava. Ta koncert je bil prirejen v prvi vrsti v prosep sezidanja češke turistične kočice v slovenskih planinah. Vstopnina je znašala za osebo 1 gld.

Podajam vam tu program koncerta:

I. Dumky (junaški spevi), Dr. A. Dvořák, za gosli (g. prof. A. Mařák), cello (g. J. Burian) in klavir (gospa Gabrijela Žižková-Hofmeisterová).

II. a) Na přástkách*. J. Kaňka z Albestě, b) Valčík. Chopin. Proizvajala na klavir gospa G. Žižková-Hofmeisterová.

III. a) Ballada. Dr. A. Dvořák; b) Španělský tanec. Sarasata. Proizvajal na gosli g. prof. J. Mařák, na klavir g. A. Elschläger.

IV. a) Když se vrátí máj; b) Zastavení u kávy (podoknice). Obe od J. Kaňky z Albestě. Pel g. J. Urbánek, spremljeval skladatelj sam.

V. Vltava. B. Smetana-Trněček. Proizvajala na harfo gospica Helena Kličková.

VI. Andante religioso. Moreau de concert. Servais. Za cello (g. J. Burian) in klavir (g. A. Elschläger).

VII. Mornar. Vilhar. Pel Josip Germ.

VIII. Trio. Trněček. Za harfo (g. Helena Kličková), gosli (g. prof. J. Mařák) in cello (g. J. Burian).

Občudovaje smo poslušali krasne zvoke veličastne harfe, na katero je igrala dovršeno umetnostjo gospica Helena Kličková. Nepopisljivim navdušenjem je sprejelo občinstvo spev Slovenca, baritonista Josipa Germa.

Po koncertu se je otvorila razstava. To mizo so pokrivali raznovrstni optični aparati in instrumenti. Na drugi mizi je ležala cela literatura planin v slovenskem, češkem in nemškem jeziku. Tu je bila razstavljena cela lekarna za potujočega po gorah. Tam smo videli celo opravo turista itd. Pozabil se ni niti kravji zvonec.

Kakor vidite, deluje češka podružnica našega prekoristnega planinskega društva jako marljivo. Ravno ta večer se je razprodavala knjiga! Slovenske Alpe, katero je priredila podružnica za češke turiste. Sedaj šteje praška podružnica 130 členov, a kakor kaže, doseže kmalu število centralne podružnice v Ljubljani.

Sedaj pa še nekaj:

Koncem meseca majnika se otvori v Pragi inženirska razstava. Vsak Slovenec, kateri se zanima za to stroko, naj poskrbi, da ne zamudi te prilike in se poda v zlato Prago, kjer bode občudoval velikanski um btatov Čehov.

Ker je tetos 100 let, odkar se je rodil oče češkega naroda, František Palacký, proslavi ta znameniti dogodek tudi kraljevo glavno mesto Praga. In sicer se bode vršila ta slavnost od 17. do 20. junija. Kratek program se je že naznanil.

Slavnost otvori dne 17. junija župan praških mest, dr. Jan Podlipný, ko pozdravi došle goste. O sprejemu bode pelo pevsko društvo »Hlahol«. 18. junija se bode vršil v muzejskem panteonu slavnostni shod, na kateri bodo imeli pristop le povabljeni gostje. Dekoracijo oskrbi češka akade-

*) Práštka, nemško Kunkel, slovensko? Ako Vam je znano, g. urednik, pa napišite. (Preslica. Op. ured.)

mija znanosti in umetnosti. Slavnostni govor bode imel sodobnik Palackega, dvorni svetnik Tomek, historijograf mesta praškega. Popoldne bode banke in zvečer slavnostna predstava s prologom pesnika Vrehlickega v narodnem gledališču.

Dne 19. junija bode slavnostni spreved na Palackého náměstí in se položi temeljni kamen spomeniku.

Dne 20. junija bode slavljenje gostov v mestni zbornici in potem obisk inženirske razstave.

Iste dni se bode vrtil tudi shod slovanskih žurnalistov.

Kdor more, naj kombinira in naj pride one dni v zlato Prago!

Politični pregled.

Oljkina vejica v času boja. Iz Prage nam prihaja danes vest, ki zveni nekako čudno na ušesa, da si poroča o stvari, ki bi se prav za prav morala umeti sama oh sebi. Zdravniški poklic je poklic — človekoljubja. Ako se tudi kolje med seboj ves drugi svet, zdravnik mora videti v človeku le — človeka! In vendar nas je nekako presenetila vest, da so na večeršnjem shodu zbornice zdravnikov za Češko soglasno volili Čehi in Nemci svojega predsednika, da se je predsednik, Nemec, v obeh jezikih zahvalil na zaupanju in da je zagotovil, da hoče najvestneje čuvati pravice vseh, ne glede na narodnost in politiko.

Za mir na Balkanu. Kakor je rak-rana na slovanskem telesu nesrečni spor med Poljaki in Rusi, med Srbi in Hrvati — tako morajo peči v sree toliki pojavi sovražstva med Srbi in Bolgari radi Makedonije. Mesto da bi se v bratski zlogi združili za veliko geslo: Balkan Slovanom, pa se tržejo med seboj za vsako pest zemlje v Makedoniji, da-li je ista srbska ali bolgarska. To je nezmiseln in vsem slovanskim narodom na Balkanu jednako škodljiv boj. »Novosti« pišejo ozirom na ta boj, da evropski diplomaciji bi bila naloga ta, da se vso zaresnostjo postavi po robu toliko radikalizmu srbskemu kolikor bolgarskemu. Diplomacija naj bi vzela v roko to vprašanje. Ako se ne poležejo agitacije, naj bi velevlasti remonstruvali v Belemgradu in v Sredu. Mir na Balkanu da se mora ohraniti.

Spor med Španjsko in Kubo. Vest se podi za vestjo: jedna pomirljiva, druga bojevit. Sedaj je obzorje popolnoma zagrnjeno črnimi oblaki; kmalu zatem se prikazuje žarek blagodejne nade, da se vendar prepreči prelivanje krvi, a še se nismo prav oddahnili, že se zatemneva zopet, kjer se je bilo malce pojasnilo za jeden hip. V tej negotovosti živimo že več dni, a še danes je položeno isto tako negotovo; obe nam stojiti pred očmi: neposredna nevarnost vojne in nada, da vendar ne bo vojne. —

Iz današnjih brzojavk je razvidno tudi, da se je Lev XIII. vso zaresnostjo in v nemo blage človekoljubne duše oprijel velike in plemenite naloge posredovanja in da ga v tem mislijo podpirati vse velevlasti evropske. Bog dal vspeha tem naporom, da ne bode človeštvo moralo letos praznovati velik praznik vstajenja ob gromenju topov in medsebojnem klanju ljudi, ki bi morali biti bratje.

V jedni brzojavki je rečeno danes, da ustaši na Kubi bi istotako pobijali ameriško nadvladje kakor pobijajo španjsko. To se povsem zлага z onim, kar smo bili napisali mi že pred nekoliko dnevi — namreč, da bi Kuba najbrže prišla z dežja pod kap, ako bi se rešila gospodstva španjskega in bi prišla pod gospodstvo Zjedinjenih držav. Ni izključeno, da ravno take vesti nekoliko ohlade razpaljene glave v Washingtonu.

Domače vesti.

Visokošolec „Edinosti“. — Sinoči smo prejeli nastopno brzojavko z Dunaja: »Slovenski visokošolec izražamo svoje veselje in častitke na najnovjšem napredku! Živeli tržaški rodoljubi«!

Nujna potreba vspelednice v slovenskem otroškem vrtu v Rojanu. — V poročilu predloženem v zadnji seji občinskega sveta, je čitati, da so skrbni mestni očetje sklenili ustanoviti v italijanskem otroškem vrtu v Rojanu drugo mesto učiteljice in takoj odpreti drugo učno sobo, ker je število učencev, katerih je bilo začetkoma le 28,

narastlo že na 97. — (Se ve, da so to skoraj izključno otroci ubožnih slovenskih starišev.) — Gotovo bi ne bilo prišlo do tega, ako bi se bil o pravem času razširil tamošnji slovenski otroški vrt, ki je tako prenapolnjen, da že več časa ne more sprejemati novih učencev.

Ker je za nas izgubljen sleherni slovenski otrok, katerega je »Lega nazionale« izvalila v svoje raznarodovalne zavode, napnimo vse sile, da preprečimo še večjo izgubo. —ur.

„Reichswehr“ o postopanju občinskega sveta tržaškega proti škofu Šterku. Rečeni list navaja doslovno poznano izjavo županovo o sporu našega občinskega zastopa radi slovenskih propovedij. V uvodu opaža dunajski list: »V večerajšnji seji mestnega sveta je »utemeljeval« župan dr. Dompieri postopanje mestnega sveta v vprašanju slovenske božje službe« — zaključuje pa besedami: »bolj značilnega dokaza o šovinizmu naših italijanissimov pač ne bi bilo možno navesti!«

Odvetniški uradniki. — Tukajšnji odvetniški in notarski uradniki oboje narodnosti mislijo predložiti odvetniški zbornici spomenico, s katero bodo zahtevali, da se uredijo uradne ure kakor po drugih državnih uradih in sicer nepretržno od 9. ure predpoludne do 3. ure popoldne in vesednevi nedeljski in prazniški počitek.

Ker je odvetniško in notarsko poslovanje tesno spojeno uradovanjem na sodiščih, je popolnoma opravičena zahteva, da se odvetniško in notarsko uradovanje uvede enakomerno z sodnim uradovanjem. Mise po vsem pridružujemo tej opravičeni želji ter želimo in upamo, da odločilni faktorji ugodijo temu predlogu.

O „Slovenki“ piše „Nova Nada.“ — »Slovenka« je list, što izlazi v Trstu pod uredništvom neumorne spisateljice Márice dva puta na mjesec. Gradivo mu je najrazličnije, a ideja v tom, da digne svijest, volju za rad, želju za nabrazdom, u slovenskom ženskom svijetu, da odgoji »dobre majke narodu svome.« Na žalost se list kod nas slabo pozna. Preporučamo ga što toplije našem ženskom svijetu i stavljamo im za uzor mar i patriotizam Slovenaka«. Drugod piše zopet ista »Nova Nada:« Sloveni imaju lijep list »Slovenku,« koja izvrsno ispunjuje svoju zadaću; i Srbi nijesu u tom iza njih. Kod nas toga još na žalost nema...

Pozdrav „Edinosti“ iz Štajerske. Srčno pozdravljamo tudi mi, Vas, iskrene rodoljube, Vas zaščitnike in neumorne delavce v narodnem vinarstvu, Vas, ki žrtvujete vse moči v povzdigo in svobodo našega milega naroda. Ob ustajanju Zveležarja in odrešenika ustajate tudi Vi in z Vami rod ob Adriji. Veliko ste že prebili, trpite še, pa le vztrajno, le krepko naprej! Zmaga mora, mora biti naša! Zaman silni napor in zlobne borbe od strani tlačiteljev. Krivične sovražne sponse se morajo zdobiti, in v njih ne sme več ječati naš rod, do sedaj — trpin.

Kakor pomlad, ki oživlja vsako bitje, tako naj oživlja Vas in nas ustajajoča »Edinost«! Ona bodi krepilo vsem! Osobito naj krepí »Edinost« omahajoče mlačeže ter naj jim donaša in vlija v njihova sreča balzam spodbujanja, navdušenja in ljubavi do očetnjave! Živela torej »Edinost« in živeli njeni voditelji! Volenti non fit iniuria.

Rodoljubje v priprosti duši. Včeraj popoldne je prišel v našo novo tiskarno priprost mož imenom V. Kozum. Ogledal si je stroje in prostore. Poslovivši se, pa je položil na uredniško mizo srebrnjak. Na naše vprašanje: Čemu to? je odgovoril: »Jaz vidim, da mora to stati jako veliko. Vem tudi, da list »Edinost« je imel le zgubo do sedaj. Če hočemo torej, da se nam ohrani list in da se bode razvijal, moramo pomagati vsi in vsak po svojih močeh. V ta namen darujem to, kar morem.«

Goldinar sam za-se ni sicer velika stvar, ali požrtvovalnost, značaj in narodno prepričanje, ki se zrealijo v tem činu priprostega moža, to nas je ganilo v sree. Ta lepi vzgled rodoljuba v priprosti duši naj bi posnemali vsi oni, ki vedo mnogo svetovati in kritikovati, ko pa je čas, da bi kaj storili ali žrtvovali, tedaj pa imajo gluha ušesa, stisnjene pesti in zaprte žepe.

Blagemu priprostemu možu pa, katerega čin smo priporočili v izgled, izrekamo še enkrat: čast in hvala!

Hrvatje „Edinosti“. Pod naslovom »Lep vspeh slovenskega glasila« piše »Hrvatska domovina«:

»Dična naša družica tržaška »Edinost« izhaja od 1. t. m. po dvakrat na dan. Komur so poznani odnosi, ob kakoršnih je »Edinost« začela izhajati najprej po enkrat na teden, potem po dvakrat itd., dokler ni postala dnevnikom, ta bode vedel, koliko se je morala boriti, da je dosegla ta vspeh, da izhaja po dvakrat na dan. Neumornim braniteljem slovenskih in hrvatskih interesov v Trstu in Istri čestitamo najsrečneje na tem lepem vspehu, želeči, da bi tudi nadalje tako odločno branili in zastopali našo stvar v mestu, katerega bi nam hoteli priseljenici in renegatje odtrgati iz materinega naročja. Živela »Edinost«!

Jednako iskreno čestitajo tudi »Obzor«, spletsko »Jedinstvo« in »Agramer Tagblatt«.

Nadalje nam je sporočil najprisernejih čestitk tudi dež. poslanec, odvetnik in župan pazinski, g. dr. Dinko Trinajstić!

Vsem blagim prijateljem in istomišljenikom bratskega nam naroda hrvatskega izrekamo svojo globoko čutjeno zahvalo na teh pojavih sočutstvanja. Uverjeni naj bodo, da nam bode njihovo priznanje v vspodbujajo v borbi za prava naroda hrvatsko-slovenskega!

Koncert za družbo sv. Cirila in Metodja. ki se bode vršil v soboto dne 16. aprila v redutni dvorani »Politeama Rossetti« zbuja v vseh narodnih krogih občo pozornost. Koncert se bode odlikoval od navadnih koncertnih prireditev tako po svojem vzporedu kakor tudi po izvršujočih umetnikih, ki so za Trst novost. Trio »Glasbene Matice« poda najlepše točke bogatega svojega slovanskega repertoarja, primadona gđ. Slavčeva in gospod operni pevec Nollí pa cvet slovenskih naprevov. Koncert bode velikega pomena za razvoj glasbe med Tržaškimi Slovenci. O sodelujočih, izmed katerih je gosp. Karol Hoffmeister s svojimi klavirskimi in pa s poezije polnimi solonapevi ne manj poznan nego kakor duhoviti kritik in glasbeni estetik, priobčimo v prihodnji številki nekaj ocen. Tudi o skladbah, ki jih poda vzpored, hočemo priobčiti na drobno poročilo iz peresa strokovnjaka.

Nov poštni urad. Dne 16. mal. travna 1898. odpre se v Lanišću, v okraju koperskem, nov poštni urad, ki se bode pečal s pisemsko in vožno pošto ter ob enem služboval kakor nabiralnica poštno-hranilničnega urada.

Zvezo bode imel s poštnim uradom v Lupoplavi jedenkrat na dan po poštne selu.

Ono pevsko in bralno društvo, ki je naročilo naš list z dopisnico, dano v Gorici na pošto, je naproseno, da nam naznani kraj, kjer ima svoj sedež.

Iz pred sodišča. — Kmetica Franja M. s Kontovelja, katera je pustila dne 29. decembra 3 letno dete samo na ognjišču pri vrelí vodi in katero se je oparilo tako hudo, da je umrlo po treh dneh, je bila obsojena včeraj na 10 dni zapora.

21 letni Val. Jelusič iz Materije je bil včeraj obsojen na 14 dni zapora, ker je poveril Dominiku Cedolina znesek od 56 gl.

Tatvine. — Oglarju Petru Bajcu v ulici Molin grande št. 4 je bilo predsinočnem ukradenih iz mize 70 gl.

Mariji Michelli je ukradel včeraj nekdo možnjček med tem, ko je molila v cerkvi Sv. Justa.

Splašeni konj. Vozniku Valentinu B. ki je vozil včeraj ob 4. uri pop. po ulici Aquedotto, je padlo z voza zadnje kolo. V tem, ko je šel pobirati kolo, splašili so se konji ter zdirjali. Redarja Colico, ki je zgrabil konja za uzde, sta vlekla ista seboj kakih 50 metrov. Temu neustrašenemu činu se je morda zahvaliti, da se ni pripetila nikaka nesreča.

Zblaznel je včeraj penzionirani uradnik Feliks L. Mislč, da ga zasledujejo vsi, je pretil ženi in otrokom z nožem v roki, da jih usmrti. Trevesu se je posrečilo zvažiti nesrečnega seboj v bolnišnico.

Rojstva in smrti v Trstu v tednu od 27. marea do 2. aprila. Rojenih je bilo 47 možkih in 36 ženskih, skupaj 83; umrlo je pa 33 možkih in 38 ženskih, skupaj 71.

Koledar:

Danes v petek	8. aprila: Albert, škof.
Jutri v soboto	9. „ : Marija Kleofa.
Solčni:	
Izhod ob 5. uri 20 min.	Izhod ob 9. uri 41 min.
Zahod „ 6. „ 44 „	Zahod „ 5. „ 18 „
Ta je 15. teden. Danes je 97. dan tega leta, imamo toraj še 268 dni.	

Različne vesti.

Hrvatski „Sokol“ v Zagrebu je imel 2. t. m. svoj letni občni zbor. Iz tajnikovega poročila posnemamo, da je društvo zadovoljilo svoje naloge v minolem letu. Iz blagajnikovega poročila pa posnemamo, da je imelo društvo 5998 gl. 78 nč. dohodkov in 5891 gld. 61 nč. stroškov. Premoženje društva znaša 34.284 gl. 62 nč.

Novinarstvo na Ogerskem. V letu 1897. je bilo 537 madjarskih listov, od teh 46 dnevnikov. Nemadjarskih je bilo 211 in sicer je izhajalo od teh 93 v Budimpešti. Od nemadjarskih je bilo 21 slovaških, 19 srbskih, 17 rumunskih, 2 ruska in 1 hrvatski. Dva sta bila francoska.

Slutnje, ki so se uresničile. — Kadar so kronali zadnje tri francoske kralje iz hiše Bourbonov, je napravil vsaki njih svojo opazko in sicer: Ljudevit XVI. je rekel: »Mene reže krona v glavo,« Ljudevit XVIII. »Mene tišči,« Karol X. »Ne morem je nositi.« In res, zgodovina nam pripoveduje, da je bil Ljudevit XVI. obglavljen, da je Ljudevit XVIII. vladal do smrti zelo mučno in da je bil Karol X. pregnan leta 1830.

Tragedija brata in sestre. V okolici Strajne na Ogerskem je živela pred dvanajstimi leti udova Lajesak s svojim sinom Karolom. Ker se je omožila zopet pozneje, je očim odpodil Karola od hiše. Ta je krožil okolu po svetu in je prebil marsikaj hudega. Slednjič je prišel v Ameriko in je postal nadzornik delavcev v neki tovarni. Tamkaj se je zaljubil v neko deklico, s katero sta se pozneje približala in živela v divjem zakonu. Čudno se jim je dozdevalo vedno, kako da sta oba jednega in istega imena, ali brigala se nista nadalje radi tega. Ko se jima je rodila hčerka sta se podala na Ogersko in sta doznala v svojem kraju, da sta brat in sestra. V obupu je vzela mati nož in se je usmrtila, a očec-brat je vzel dete in se je vrnil nazaj v Ameriko.

Zadnje vesti.

Dunaj 8. Govori se, da so se poslaniki Rusije, Angleške, Francije, Nemčije in Italije podali k predsedniku Mac Kinleyu, da mu priporoče stvar miru. Predsednik je odgovoril, da mir je nemogoč, ako Španjska ne proglasi neodvisnost Kube.

Druge vesti zatrjajo, da je predlagala Avstro-Ogerska naj bi se na Kubi osnovala neodvisna vlada pod protektoratom, kakor je ona v Egiptu. To da bi bilo najboljšo rešenje, le škoda, da se stvar ne da več zavleči preko prihodnjega ponedeljka.

Madrid 8. Patrijotisko čutstvanje se pojavlja povsod najživahneje. Vse gospe nosijo cvet-

Ženini in cenjene družine, ki rabijo trdno pohištvo in tapečarije,
naj ne zamudijo obiskati zalogo
Viljelma Dalla Torre v Trstu
v ulici Cordalnuoli št. 2, blizu trga S. Giovanni.
kjer najdejo dobiček na vsem.
Moje pohištvo donese srečo.

ZALOGA POHIŠTVA

tvrdke

Alessandro Levi Minzi v Trstu.

Via Riborgo 21 in Piazza veechia 2.

Zaloga pohištva in tapetarij vseh slogov lastnega izdelka. Bogato skladišče ogledal, vsakovrstnih slik, žimnic in pogrinal. Na zahtevanje ilustrovan cenik zastoj in franco. Naročeno blago se stavlja na parnik, ali na železniško postajo, ne da bi za to računil stroške.

hee in trakove v narodnih barvah. Mnogi posestniki ladij ponujajo vladi svojo pomoč. Amerikanski poslanec Woodfort je doposlal ministerskemu svetu noto, v kateri izjavlja, da prekljuje izjave, storjene v prejšnji noti svoji, ker se je odložila poslanica predsednika Mae-Kinle-ya. Woodfort je naprosil novine v interesu miru, da popravijo netočnosti, ki so jih prijavile. Woodfort še ni zahteval svojih potnih listov, a misli se, da v kratkem zapusti Madrid. Petnajst španskih vojnih ladij odide nemudoma na otoke Kapverde. V pomnoženje vojaštva na Balearih je odšlo več bataljonov; tudi milica na kanarskih otokih se je postavila v vojno stanje.

Madrid 8. — Iz Havane brzojavljajo, da je vlada v Washingtonu pozvala pod orožje vso milico bližnjih okrožij, da bode mogla odbijati invazije Španskih dobrovoljcev v pokrajine osrednje Amerike.

London 8. — Prizadevanje vlasti na vladi v Washingtonu za preprečenje spora, so ostale brezuspešne.

Madrid 8. — Večina obeh zbornic in tudi večina Španjcev ne soglašajo s kraljevo regentinjo, ki bi hotela privoliti še v nadaljne koncesije združenim državam. Republikanci Španjski razvijajo nervozno delovanje.

Budimpešta 8. Neki tukajšnji list javlja, da se zakoni o nagodbi predložijo dne 21. aprila obema parlamentoma hkratu.

Carigrad 8. — Že naznanjena nota porte do zastopnikov Turške v inozemstvu se je odposlala 6. t. m. Nota zahteva, naj se čim prej uvede samouprava na Kreti ob varovanju suverenitetnih pravic Turške. Albanci so prekoračili srbsko-turško mejo. Bilo je krvavih bojov. Dva srbska orožnika sta bila umorjena.

Dunajska borza 5. aprila 1898.

	proslavčar	včeraj
Državni dolg v papirju	102:25	102:25
v srebru	10:195	102:—
Avstrijska renta v zlatu	121:65	121:80
v ktonah	102:10	102:20
Kreditne akcije	354:50	354:25
London 10 Lsr	120:45	120:45
Napoleoni	9:53	9:53
20 mark	11:75	11:75
100 ital. lir	44:95	45:95

Naznanilo !!

Podpisani naznanjam, da imam lastno zalogo in delavnico različnega obuvala v hiši ljudske šole nasproti cerkve sv. Petra, po domače »pri Pepetu Kraševcu«. Postrezam z vso točnostjo in po najnižjih cenah.

Sprejemam in izvršujem vsako naročbo na drobno in na debelo. Udani

Josip Stantič.

Krčmarja

išče konsumno društvo v Borštu. Podrobnejši podatki se dobivajo pri predsedniku rečenega društva.

KAROL MARGONI

Trst, Piazza delle Poste št. 1

ZASTOP IN VELIKA ZALOGA KOLES

METEOR, B. S. A. BAMBUS

In vseh pripadkov za kolesarje.

Zamena in kupovanje vsakovrstnih koles. Oddaja v najem in popraviljanje. Zaloga suhe klobučevine „FLESIBLE“ za hitro čiščenje kovine, posebno nikiliranih delov kolesa.

Zastop več tovarn za predmete iz kavnika.

Škropilnice za peronosporo „VERMOREL“.

Vse po konkurenčnih cenah.

Slovinci!

Podpisani je odprl svojo gostilno v ulici **Molin grande št. 4**, uprav nasproti javnega vrta, kjer se točijo pristna **vipavska in istrska vina, kraški teran ter pivo** v sodčkih in boteljkah. Postreže z izvrstno domačo kuhinjo in pravimi kranjskimi klobasami. Nadejaje se obilnega obiska od strani slovenskega občinstva beleži se udani

REP ANTON.

PLUTE (ŠURI) ZA CEPLJENJE TRTE prevrtane in preklane

izdeluje in prodaja v različnih vrstah in po najnižjih cenah

L. NAIRZ v TRSTU

ulica Torricelli št. 16.

Izvršujejo se naročbe le od 1000 komadov naprej.

Mehanična delavnica Josipa Matzenik & Karola Aite

Via S. Caterina št. 5 Via S. Caterina št. 5

vabi gg. kolesarje na ogled strojev, model 98, lastnega izdelka, iz najboljšega angleškega materiala; modeli elegantni, posneti po angleških in ameriških.

Gladek tok se jamči.

Popravljanja v tej stroki izvršujejo se točno in natančno. Prošnja pripadkov. — Lastna peč za nikiliranje.

Zavod za uniformiranje in civilna krojačnica

Fraňa Jiras

ulica Caserma 9 — v Trstu — ulica Caserma 9

Priporoča se

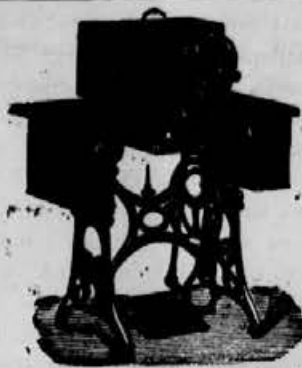
za napravo uniform in civilnih oblek.

Postrežba poštena.

Zaloga vseh vrst za uniforma po tovarniških cenah.

100 do 300 gld.

zamorejo si pridobiti osebe vsakega stanu v vsakem kraju gotovo in pošteno, brez kapitala in rizika z razpečevanjem zakonito dovoljenih državnih papirjev in srečk. Ponudbe pod naslovom **Ludwig Oesterreicher**, v Budimpešti, VIII Deutschegasse 8.

Mehanična delavnica

ANTONA SKERL-A V TRSTU,

Via S. Lazzaro št. 6, nasproti palače Salem.

Zaloga originalnih šivalnih strojev „Adria“ iz Budimpešte in koles iz najbolj slovečih notranjih in inozemskih tovarn.

Šivalni stroji se garantujejo pet let, kolesa eno leto.

Izvršujejo se poprave šivalnih strojev, koles, motorjev na plin itd.

Delavnica za briljantno nikiliranje.

Zaloga vseh pripadkov za kolesa in šivalne stroje.

Postavljanje in popraviljanje električnih zvoncev.

Prodaja — menja — najem koles.

Vsakovrstna popraviljanja in naročbe izvršujejo se najnatančneje, brzo, po nizkih cenah.

Motori na par z nerazpočljivim kotlom

od 1 do 50 konjskih moči,

najpriprosteji in najcenejši od kateregakoli drugega sistema ter 50% prihrambe.

Prosti so koncesije v vsaki delavnici.

Ekonomični mlini „IDEAL“ na roko in na par

z nepokvarljivim kamenom, prepotreben za vsakega posestnika, 40% prihrambe moči, melje v vsaki meri od najfinije do debele moke za žgance, zmelje v 1 uri 450 do 470 kilogramov, ne da bi se moka segrela.

Via Molin piccolo št. 2 **GESSE & PAOLINI v TRSTU**, Via Molin piccolo št. 2

Generalni zastopniki e. kr. priv. tvornice strojev in motorjev na par:

C. H. Hoffmeister — Dunaj.

Mauthner's Samen.

Aussaatzeit Ende Februar und März.
Saatweite: 2-3 cm. Abstand der Reihen, 10 cm. in der Reihe.
Bodenbeschaffenheit: Tieflocker, recht nahrhaft und nicht frisch gedüngt.

Komisijske zaloge

Mauthnerjevih slovečih semen

za zelenjad in cvetlice

v zaprtih, oblastveno čuvanih paketih,

z letnico „1898“

sè sodno upisano varstv. znamko „Medved“.

Dobijo se pri vseh večjih avstrijskih kupcih z mešanim blagom.

V vsakem kraju je poverjena komisijska prodaja 80 vrst semen za zelenjad in cvetlice samo jedni trdki.

Sveža, pristna semena od trdke **Edmund Mauthner** (Budapest, Andrássystrasse 23) smatrati se imajo le one, kjer so originalni paketi zaprti in kakor kaže zraven stoječa ilustracija, prevideni sè sliko medveda in imenom

MAUTHNER.

SVARI SE PRED PONAREJANJI.